

Nr 16

Av herr Ekström i Iggesund m. fl., om förenkling av det tekniska avräkningsförfarandet mellan stat och kommun.

Med hänsyn till den kraftiga expansion som varit kännetecknande för den kommunala verksamheten under senare år har de olika kommunförbunden sett som en angelägen uppgift att söka åstadkomma likformighet i kommunernas ekonomiska redovisningar. Redan år 1952 utgav sålunda Svenska landskommuners förbund en handledning rörande titelindelning av budget och räkenskaper. Denna handledning har utan tvivel varit till synnerligen stor nytta, inte minst från den synpunkten att det varit möjligt för kommunerna att göra ömsesidiga kostnadsjämförelser.

År 1956 avlämnade en av Svenska stadsförbundet tillsatt utredningskommitté, vari även representanter för Svenska landskommunernas förbund deltagit, en handledning rörande kommunernas kapitalredovisning, vilket spörsmål särskilt aktualiserats på grund av att i 1953 års kommunallag ingåtts bestämmelser om skydd av kommunernas förmögenhet. Samma kommitté avlämnade i oktober 1961 ett nytt betänkande om kommunernas budget och räkenskaper, innebärande ytterligare ett steg i syfte att åstadkomma en bättre kostnadsredovisning som underlag för erforderlig kostnadsanalys. Denna handledning har därefter kompletterats med budget- och bokslutsexempel. Det torde i detta sammanhang även finnas anledning erinra om att även Svenska landstingsförbundet under senare år aktivt medverkat till att hos landstingen åstadkomma en kostnadsredovisning som är baserad på moderna företagsekonomiska grunder, och för närvarande föreligger hos förbundet ett konkret förslag till samverkan mellan landstingen i fråga om övergång till automatisk databehandling.

Allt detta tyder på att man inom den kommunala sektorn varit angelägen om att genom användande av nya redovisningsmetoder och tekniska hjälpmedel söka uppnå största möjliga effektivitet i förvaltningen.

Det måste hälsas med tillfredsställelse att man även från statens sida synes vara beredd att på allvar företaga en utredning om bokföring, kostnadsredovisning och programbudgetering. Enligt uppgift skulle denna utredning komma att anförtros åt statskontoret. I samband med att utredningen kommer till stånd torde det emellertid finnas anledning att ett med den statliga bokföringen sammanhängande spörsmål aktualiseras, nämligen avräknings-systemet mellan stat och kommun. De olika statsbidrag som utgår till kommunerna föranleder varje år ett stort antal utbetalningar till de sistnämnda. Kommunerna å sin sida erlägger regelmässigt ett »omvänt statsbidrag»,

nämligen kommunbidraget till folkpensionskostnad. Staten handhar upp-
börden av kommunalskatten och utbetalar skattebeloppen till kommunerna,
och på en rad olika områden utväxlas mer eller mindre regelbundet före-
kommande betalningar mellan stat och kommun.

Frågan om ett mera allmänt avräkningssystem mellan stat och kommun
i syfte att nedbringa antalet betalningstransaktioner och sålunda vinna en
administrativ förenkling har såvitt kunnat utrönas icke varit föremål för
uppmärksamhet i ett vidare sammanhang.

Anförs bör dock att beträffande det förutnämnda kommunbidraget till
folkpensionskostnaderna förelåg vid fjolårets riksdag motioner, vari hem-
ställdes, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening
giva till känna att sådan ändring företagits i kungörelsen den 25 maj 1962
(nr 399) om inbetalning av kommunernas andelar i folkpensioner, att pen-
sionsandelen påföres den årliga redovisningsräkningen över kommunalskatt
m. m.». Efter hemställan av andra lagutskottet bifölls motionerna så till vi-
da att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhöll att frågan om ordningen
för inbetalning av kommunernas andelar av folkpensionskostnaderna måtte
utredas.

Under senare tid har det tekniska avräkningsförfarandet i fråga om mel-
lan stat och kommun växlade betalningar berörts av polisberedningen. I
dess betänkande nr 10 av den 31 augusti 1963 har sålunda föreslagits, att
uppbörden av de kommunbidrag som avses skola utgå under 5 år efter sta-
tens övertagande av hela kostnaden för polisväsendet skall ske i anslutning
till utbetalningen av förskotten på kommunalskatten i syfte att bl. a. åstad-
komma administrativ förenkling.

Polisberedningen har i det förenämnda betänkandet anfört följande:

»Det synes lämpligt att uppbörden av kommunbidragen sker i anslutning
till utbetalningen av förskotten å kommunalskatten. Härigenom ernås en
såvitt möjligt rättvis fördelning av räntekostnader och ränteförluster mel-
lan stat och kommun samtidigt som uppbörden kan administrativt förenk-
las till ett avräkningsförfarande, varvid 1/6-del av bidraget för året avräk-
nas å skatteförskottet vid varje utbetalningstillfälle.»

I november månad år 1963 har utgivits en inom finansdepartementet sam-
manställd promemoria angående avveckling av vissa av städernas särskilda
rättigheter och skyldigheter i förhållande till staten. I promemorian före-
slås bl. a. att staten skall kompenseras för kostnaderna för övertagande av
rådhusrätterna och uppbördsverken under en 5-årig övergångstid med kom-
munbidrag. På motsvarande sätt avses även den nu till vissa städer utgåen-
de tolagsersättningen skola avvecklas. Frågan om det tekniska tillvägagångs-
sättet vid genomförandet av dessa uppgörelser har man dock icke berört i
promemorian.

En ingående utredning av de mera regelbundet förekommande ekonomis-
ka transaktionerna mellan stat och kommun, häri inbegripet även lands-
tingen, skulle förmodligen kunna giva till resultat, att det vore möjligt, att

åtskilliga poster kunde uppföras i en eller flera redovisningsräkningar under året, vilket uppenbarligen skulle innebära en förenkling av administrationen.

Under återopande av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en utredning angående det tekniska avräkningsförfarandet mellan stat och kommun.

Stockholm den 15 januari 1964

Sven Ekström

i Iggesund

Einar Asp

John Eriksson

Olle Westberg

i Bäckmora

Hugo Bengtsson

Sven Hammarberg

Bo Martinsson

Olof Persson

Svante Lundkvist

Hans Nordgren

i Tandö

Karl Rask

Gunbjörg Thunvall

Olaus Nyberg

Erik Adamsson

Gunnar Larsson

Karl-Gust. Andersson

i Luttra

i Storfors

Nr 17

Av herr Broberg m. fl., angående beräkningen av avskrivningsvärdet för maskiner vid beskattningen.

(Lika lydande med motion nr 20 i Första kammaren)

Enligt anvisningarna till 10 § kommunalskattelagen skall värdet av fasta maskiner, om de är avsedda att i huvudsak tjäna industriellt ändamål, vid fastighetstaxeringen angivas såsom särskilt maskinvärde. I det särskilda maskinvärdet skall även ingå värdet av ledningar och liknande inrättningar som förbinder maskiner med byggnaden, därest de närmast är att betrakta som tillbehör till maskinerna och har sitt väsentliga värde tillsammans med dem, samt antagas kan att borttagande av maskinerna skulle föranleda att även ledningarna m. m. avlägsnades.

I anvisningarna finnes ej något särskilt nämnt om fundament för maskiner. Fundamenten får därför icke inräknas i det särskilda maskinvärdet utan ingår i stället direkt i fabriksbyggnaderna. Fundamenten kan därför icke avskrivas tillsammans med maskinerna, utan för dem gäller den lägre avskrivning som tillämpas för fabriksbyggnaderna. Vad som ovan sägs om ledningar etc. är emellertid även direkt tillämpligt på fundamenten. De